

ΠΟΙΗΤΙΚΟΣ ΑΝΘΩΝ

ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΣ

ΕΝ ΖΑΚΥΝΘΩ: 24 ΜΑΪΟΥ 1887. | ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ Ι. Γ. ΤΣΑΚΑΣΙΑΝΟΣ.

ΕΤΟΣ Α'. Τόμ. Β'. — ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΝ — Φυλ. ΙΑ'. ΑΡΙΘ. 37

Ποίησις: Μαυροκορδάτου, Πανᾶ, Καμπούρογλου, Βιργινίας Εὐαγγελίδου, Γ. Μαυρογιάννη, Σ. Μαρτζώκη, Τσακασιάνου. — Ὅρισις Φωσκόλου, μετάφρ. Γ. Κ. Σφήκα — Π. Ματαράγκας, ὑπὸ Σ. Δε Βιάζη.

ΕΠΙΓΡΑΜΜΑ Α. ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΥ

Τράχυν κατά τὸ 1831 ἐπὶ τοῦ τάφου

ΜΑΝΩΛΗ ΤΟΜΠΑΖΗ

Βλέπεις τὸ δίπληχον τοῦτο μνήμα ;	Βαρεῖα πλάκα τί τὸν σκεπάζεις ;
Γενναῖον ἄνδρα μέσα κραταῖ	Καὶ εἰς τὸν τάφον μέσα νεκρὸς,
Δὲν τὸν ἐφοδίσεν ἄγριον κῦμα,	Πάλιν Μανώλης ζῆ ὁ Τομπάζης,
Οὔτε πολέμου σκληροῦ βροντῆ.	Λαμπρῆς Πατρίδος υἱὸς λαμπρὸς.

ΜΥΡΟΛΟΙ

Τοῦ Μάϊ πρώτη ἦταν· ἐπρόβαλε ἡ αὐγούλα,
Ὠμορφή, ροδοκόκκινη, καὶ ἐδίωξε τ' ἀστέριχα.
Τὰ ἀυγινὰ ἀρχίνησαν τραγουδιχὰ τὰ πουλάκιχα,
Καὶ τῆ δροσιὰ ἀτενίζανε τὰ τρυφερὰ λουλούδιχα,
Ποῦ ἐθάρανε τὰ φύλλα τους. Χαίροντα τὸ κεφάλι
Ἀσπίκωναν, ἄν νᾶθελαν καὶ αὐτὰ νὰ τραγουδήσουν
Τῆ φύσι, ποῦ τοὺς ἔδωκε τόση ὠμορφιὰ καὶ χάρι...

Μιὰ Κόρη τὸ κρεββάτι της ἄφησε καὶ ἔς τὸν κῆπο
Καταβῆκε τριαντάφυλλα προῶι—προῶι νὰ μάση.
Ἐὰν περιστέρι ἀσπρόφτερο φαίνονται ἡ παρθένα,
Εἶχε τὸ στήθι μάρμαρο, τὸ χέρι ἄν τὸν κρῖνο,
Κ' ἔτρεχε ἄν τὴν πέρδικα ἔς τὰ χορταράκιχα ἄπάνου.

Τὰ μαῦρα ἐκυματίζανε μαλλιά της: ἔς τὸν ἀγέρα,
 Κ' ἔδινε ἔς τὰ τριαντάφυλλα νέα ἢ πνοή της μῦρα.
 Ἐλάμπανε τὰ μάτια της, ἄν τούρανοῦ τ' ἀστέρια...
 Μὰ ἐσκέπαζε τὴν ὄψι της ἀόριστο ἓνα χέρι!...
 Ἐνα στεφάνι ἔκαμε ἢ κόρη ἀπὸ λουλουδία,
 Ἐβάλε ἔς τὸ κεφάλι της κ' ἔτρεξε ἔς τὸ ρυάκι,
 Ὅπου ἔς τοῦ κήπου ἔρρεε τὴ μέση κρυσταλλένιο
 Εἶδε ἔς αὐτὸ τὴν ὄψι της... ἐχάρηκε ἢ παρθένα...
 Μὰ ἔξαφνα ἐκλονίσθηκε... ἐχλώμιανε... τὸ χέρι
 Εἰς τὴν καρδιά της ἔφερε καί... ἔπεσε ἔς τὸ χῶμα!...
 Ἐδιάβηκε ὁ Θάνατος μέσα ἔς τὴν ὥρα ἐκείνη,
 Ἐὴν εἶδε, τὴν ἐφθόνησε, κ' ἐπῆρε τὴν ψυχὴ της!
 Ὡμορφο ρόδο ἦταν· ἔξαφνα ἦρθε ἀγέρας
 Ἄγριος τόξεροῖζωσε καὶ τόρριξε ἔς τὸ χῶμα!...
 Σ' ἀνόπλεχτο τὴν ἔβαλαν κρεββάτι καὶ τὴν πᾶνε.
 Ὅσοι τὴ βλέπουν δάκρυα ἀπ' τὴν καρδιά τους χύνουσι...
 Ἀλλὰ δὲν ἀνασταίνονται μὲ δάκρυα οἱ πεθνημένοι!...
 Ἄ! κόσμε ψεύτη, μάταιε! πῶς χάνεται ἢ νεότη!
 Κ' ἢ ὠμορφιὰ ἀναισθητὴ πῶς κλειέται μέσ' ἔς τὸ μνήμα!....

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΠΑΝΑΣ

ΑΠΟΥΣΙΑ

Α'.

Γυρίζω καθὼς ἔγυριζα, μὰ σὰν πρὸ λυπημένος·
 ἔς τὴν πόλι ὅπου μὲ ξέρουνε θαρρῶ πῶς εἶμαι ξένος.
 Καὶ κάτω ἀπὸ τὸ σπίτι της σὰν φθάνω, δὲν γυρίζω
 νὰ ἰδῶ τὸ παραθύρι της ποῦ δὲν τὴν ἀντικρύζω.
 Σὰν πρὸ πλατεῖς, σὰν ἔρημοι μοῦ φαίνονται οἱ δρόμοι,
 θὰ πέσουν ἔς τὸ κεφάλι μου θαρρῶ τὰ σπίτια ἀκόμη.
 Φεύγω καὶ φεύγω· ἤθελα μὲ γῆ ἀπομακρυσμένη
 ποῦ νὰ μὴν ἔχη οὐρανὸ, θαρρῶ κι' αὐτὸς βαραίνει.

Β'.

Ἦλιος δὲ βγήκε τώρα τρεῖς ἡμέραις ὅπου λείπεις,
 ἦρε ὁ γαλαξίος οὐρανὸς ὄψι ἔκρηξεν τῆς λύπης.
 Ἐτιχε, ναί· μὰ ἐγὼ θαρρῶ πῶς Ἦλιος πιά δὲν βγαίνει,

ἂν δὲν γυρίσης, νὰ σὲ ἰδῶ, ἀγάπη μου ἀνθισμένη.
 Μ' ἀφήσατε μαζί ἐσὺ καὶ τοῦ ἡλίου ἢ ἀχτιδᾶ,
 ἔτσι θαρρῶ πῶς γνώρισα τὸν ἡλιο ἄμα σ' εἶδα.
 Καὶ τώρα ἐκεῖ ποῦ κάθισαι θαρρῶ ἀστρίφτ' ἢ φύσι
 κι' ὄλο ἀνατέλλει φῶς λαμπρὸ χωρὶς ποτὲ νὰ δύσῃ.
 Κ' Ἦλιος ἂν ἔβγῃ τώρα ἐδῶ, θὰ μοῦ φανῇ ὄνειρό μου,
 πῶς εἶμ' ἐκεῖ ποῦ εἶσαι σὺ, καὶ σ' ἔχω ἔς τὸ πλευρό μου.

ΙΩΑΝΝΗΣ Κ. ΚΑΜΠΟΥΡΟΓΛΟΥΣ

ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΥΠΕΡ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΕΝΔΟΣΩΣ ΠΕΣΟΝΤΑΣ

Ὡ Κορμιὰ ἀνδρειωμένα, Σεῖς ποῦ πέσατε γενναίως,
 Γιὰ τὴν δόξα τῆς Ἑλλάδος, γιὰ τὴν θεία της τιμῇ,
 Ἐποῦ κινδύνευε νὰ χάσῃ, νὰ πεθάνῃ χωρὶς κλέος,
 Καὶ κάμμιὰ τὸ μέτωπό της δάφνη πλέον νὰ μὴ κοσμή,

Πέσατε ὡσὰν λεοντάρια, ἄν θερῶ ἀγριωμένα,
 Ἐποῦ γυρεύουν νὰ τὰ κλέψουν τὴν ψυχὴ καὶ τὴν φωλιά.
 Εἰς τὰ στήθια σας ἐπάνω, τὰ γυμνά καὶ ματωμένα,
 Ἀγκαλιάσατε τὸ χῶμα τῆς Πατρίδος μὲ φιλιὰ.

Μάρτυρες τῆς Ἀλευτεριᾶς μας, τῆς σκλαβιάς τῆς ἀλυσσίδες
 Ἐπάσατε, κ' ἓνα καὶ μόνο θεῖον εἶχατε σκοπὸ
 Μέσ' ἔς τὴν ἅγια καρδιά σας φτερουγίζανε ἢ ἐλπίδες
 Περιμένοντας νὰ ἴδῃτε τοῦ ἀγῶνος τὸν καρπὸ.

Τί ἀθάνατο στεφάνι, ποιά μυρτιὰ θὰ στεφανώνῃ
 τὸ οὐράνιο μέτωπό σας!... ἄχ! τί δόξα ζηλευτῇ
 εἰς τὸ μνήμά σας ἐπάνω τῆς φτερούγαις της ἔαπλώνει!...
 Ποιά λαμπρὴ ἀθανασία ἔς τὴν ἀγκάλῃ σας κρατεῖ!

BIRGINIA Π. ΕΥΑΓΓΕΛΙΔΟΥ

ΚΡΥΦΗ ΛΑΤΡΕΙΑ

Ὅσ' ἄστρα τόσοι στοχασμοὶ γιὰ σὲ μὲ πλημμυροῦνε,
 Λαλιά τους εἶν' ὁ στεναγμὸς καὶ ἔς τὴ σωτῆρ μιλοῦνε.
 Ἴδὲ τί πάθος ἴκι' ὅσο ἀγνὸ τόσο μοῦ κλεῖ τὸ σῶμα...—
 Βασίλισσά μου, σβῶ γιὰ σὲ καὶ δὲν σοῦ τῶπ' ἀκόμα!
 Ἐρό μου φῶς, ἂν μὲ ἔς τὸ φῶς γιὰ τέτοιο φῶς ἐμίλια,
 Ἄ! πόσους, πόσαις θάναφτε ἔς τὸ μάγεμά σου ἢ ζήλεια!..

ΓΕΡΑΣΙΜΟΥ ΜΑΥΡΟΓΙΑΝΝΗ
Ο ΝΑΥΤΗΣ ΤΟΥ ΙΟΝΙΟΥ

Ἐν τῇ μέσῃ τοῦ πελάγου μὲς τὰ κύματα,
Ἀνάμεσα Σκηνάρι καὶ Κεφλονιά,
Καράβι πλουμισμένο ἑταξείδευε.
Τ' αἲρι τοῦ χαϊδεύει τὰ λευκὰ πανιά,
Τὰ κύματα φιλοῦν γλυκὰ τὴν πρύμη του.
Δελφίνια ἔς τὰ πλευρά του τρέχουν, κολυμβοῦν,
Κ' ἔμπρός του νὰ περάσουνε φυσομανοῦν.
Τοὺς ναῦτες ἀπεκοίμισεν ἡ γαληνιά,
Καί μόν' ἀπά' ἔς τὴν πλώρη ἕνας ἔμεινε,
Παιδί χαριτωμένο εἴκοσι χρονῶν.
Τὰ μάτια του σφογγίζει «κ' ἔγια μόλα γιά,
Ἐγια μόλα γιά, ἔγια λέσα» φώναζε.
Ἐν τὴν ἔρημη τὴν τόση κι' ἄκρα σιωπῇ
Ὁ νεὸς ἀκολουθοῦσε τὸ τραγοῦδι του·
—«Γλυκὸ μ' αἲρι φύσα ἔς τ' ἄσπρα μας πανιά
Νὰ πάρω κ' ἐγ' ἔτρα, λίγη ἀνάσασι!
Περάσαν ἔξη μῆνες κ' ἐβαρέθηκα
Ὡσὰν φυλακωμένος ἔς τὴν Κεφαλονιά,
Μὰ φύσης Μαῖστρος καὶ ἐσαρπάραμε!
Λιθαιναῖς κοπέλαις σὰς ἀφίνω ἔγιά!»
Σφογγίζει κι' ἄλλο δάκρυ «κ' ἔγια μόλα γιά,
Ἐγια μόλα γιά, ἔγια λέσα», φώναζε.
«Γλυκὸ μ' αἲρι φύσα ἔς τ' ἄσπρα μας πανιά
Γρήγορα τὸ Τσιρίγο νὰ περάσουμε,
Καὶ τότε δροσερὴ μου φύσης νοτιά,
Ἐν τῇ Σύρα σὲ δυὸ μέραις, ὡς ν' ἀράξουμε.
Ἐν τῇ Σύρα ποῦ ἡ κοπέλαις σὰν ταῖς πέρδικες
Σ' ἐνὸς βουνοῦ φωλιάζουν τὴν ψηλὴ κορφή.»
Μὰ γὰρ ἀετὸς ἀπλώνω ταῖς φτερούγαις μου
Κ' ἐκεῖ ψηλὰ ν' αὐθαίνω καὶ γλυκοφιλῶ
Τὸ λαιμὸ τὸν ἄσπρο τῆς Κατήγκως μου,
Καὶ τῆς Μαργῶς δυὸ χεῖλη ῥοδοκόκκινα.»
«Κ' ἔγια μόλα γιά, ἔγια λέσα», φώναζε!
«Γλυκὸ μου φύσ' αἲρι ἔς τ' ἄσπρα μας πανιά
Ὀγλήγορα νὰ πάμε ἔς τὸ Κατάστενο,
Νὰ ἰδῶ πάλαι τὴν Πόλι τὴν ἐπτάλοφν,
Καὶ τὰ ψηλὰ Τζαμιὰ, τοὺς μιναρέδες τῆς!
Νὰ κάμω τὸν σταυρὸ μου ἔς τὴν ἀγιὰ Σοφιά,
Ποῦ οἱ Τοῦρκοι μᾶς τὴν ἔκαμαν τώρα Τζαμι.

Καὶ τότε δροσοκέρφη, διὲς, μωρὴ νοτιά,
Μὴ μᾶς ἀφήσης ἔξω μὲς τὰ ῥίματα!
Φύσα νὰ μᾶς περάσης ἔς τ' Ἀρκοῦτσιοῦ,
Ποῦ κάθοντ' ἡ κοκῶνες καὶ μᾶς καρτεροῦν
Ἐμαλὰ καὶ μεντέρια καὶ μεταξωτά.
Εὐθὺς κ' ὁ Καπετάνιος πῆ ν' ἀράξουμε,
Ὅποιον πρωτεύρω τότες, ὅποιον καίξῃ,
Ἐλα, θὰ τοῦ φωνάξω,—ἔλα πάρε με,
Καὶ ἔς τῆς Κοκῶνας Φρόσως πάμε τὸ χωριό,
Ἐκεῖ πῶχουν Πασάδες κιάσκια ὀλοχρῦσα,
Κι' ὅσα κι' ἂν ἔχω γρόσια νὰ τα, πάρε τα!
Ἐγὼ δὲν θὲ ν' ἀφήσω τὸ σεργιάνι μου,
Κ' οἱ ναῦτες κ' οἱ νοστρόμοι ἄς φωνάζουνε!
Καράβια νὰ γειμάτο τὸ Κατάστενο
Π' ὄχ τὰ πολλὰ κατέρτια μοιάζει καλαμιαῖς.»
«Κ' ἔγια μόλα γιά, ἔγια λέσα», φώναζε!
«Γλυκὸ μου, φύσ', αἲρι, ἔς τ' ἄσπρα μας πανιά,
Μὴ χειμωνιασθοῦμε ἔς τὴ μαύρη θάλασσα.
Κυρὰ μ' ἀπὸ τὸ Δία δὸς τους φώτιση
Ἐν τὸν Δούναβι μὴν τύχη καὶ τραβίζουμε.
Καταραμένος νᾶσαι, μαῦρε Ποταμὲ,
Ποῦ μ' ἔκαμαν κομμάτια τὰ κουνούπια σου,
Καὶ σέρνοντας γεντέκι ἔκαμπούριασα.
Δὲν θέλω γὰρ ταξείδια μὲς ταῖς καλαμιαῖς,
Δὲν θέλω γὰρ συντρόφους βρωμοδάτραχους,
Ἐγὼ ποῦ μὲ Δελφίνια ἑταξείδεψα.»
Τί πάλαιο σκασμένο χωρὶς κύματα!
Παιδιὰ κ' αἲς πᾶν νὰ ῥίχνουν ταῖς βαρκούλαις τους,
Καὶ πλύτρες γιὰ νὰ πλένουν τὰ κουρέλλια τους.
«Κ' ἔγια μόλα γιά, ἔγια λέσα», φώναζε!
«Γλυκὸ μου, φύσ', αἲρι, ἔς τ' ἄσπρα μας πανιά
Νὰ πάμε ἴσια μὲσα ἔς τὴν Ἀζοφική,
Νὰ φθάσουμε ἔς τὸ Κέρτζι ποῦ μὲς τὸ γιὰλὸ
Ἡ ξανθομάλλαις Ρούσαις τώρα κολυμβοῦν,
Σὰν κύκνοι μὲς ἔς τὴ λίμνη ὅτι λούζονται.
Κι' ἀπέκει, «ἔγια μόλα», ἔς τὸ Γενί—Καλέ.
Γενί—Καλέ καυμένε, γραικικὸ χωριό,
Μὲ τὰ καλὰ κορίτσια τὰ ψηλόλυγα!
Περήφανες ἀλήθεια, μὰ κ' εὐγενικές,
Καλὴ καλὴ σας ὦρα, κοπελοῦδες μου,
Ποῦ λὲς ὄχ τὸ Φανάρι ὅτι κ' ἐφθασαν!»
Κ' ἔγια μόλα γιά, ἔγια λέσα», φώναζε!
Κ' ἐφούσκωνε τ' αἲρι τ' ἄσπρα τους πανιά,

Καὶ τὰ πνιὰ «για μὲν» ἐγλυκότριζαν,
 Κ' ἐκύλα τὸ καράβι 'ς τὸν κατήφορο,
 Ὡς πύλλωσαν 'ς τὸ Τσερίγο τὸ κατὰξερὸ·
 Ἐφθασαν καὶ 'ς τὴ Σύρα, φεύγουν καὶ ἀπ' ἐκεῖ,
 Καὶ μὲς τὰς πέντε φθάνουσι 'ς τὰ Ψωμαθιά,
 Κ' ἐμῶσαν μὲς τὴν Πόλι τὴν ἐξάκουστη,
 Ὅπου κρυμμένας στέκουν 'ς τὰ καράβια τους
 Χιλιάδες Τευρκοπούλες κρινοδόκτυλαις,
 Σὰν πέρδικες κλεισμένας σὲ χρυσαὶ κλουβιά.
 Πλὴν μιὰ περνοῦσε «μέρα κι' ἄλλη» πλάκωνε
 Κ' ἕνας τελειώνει μῆνας κι' ἄλλος ἀρχινᾷ·
 Κι' ὥστε ν' ἀποφορτώσουν 'ς τὴν Ἀζοφικῆ,
 Κι' ὥστ' ἀπὸ ταῖς Κοκῶναις νὰ λευθερωθοῦν,
 Ἐφθασε κι' ὁ Νοεβρης κ' ἐχειμῶνιασε,
 Κ' ἤρχισε νὰ βογκᾷ ἡ μκύρη θάλασσα.
 Ὡς ἀπὸ τὸ μπουγάζι μίλια εἴκοσι,
 Ὅπότεν ἐκατέβαιναν 'ς τὸ γυρισμὸ,
 Τοὺς ἔπιασε μεγάλη, τρομερὴ χιονιά.
 Ἀπάνουθ' ἐτους μαῦρα κι' ἄγρια σύννεφα
 Ἄνεβοκατεβαίνουν καὶ μαλώνουνε.
 Τὸν οὐρανὸ δὲν βλέπουν γῆ, δὲν τὴν θεωροῦν,
 Μ' ἄξιο 'ταν τὸ καράβι κι' ἄξια πάλευσε,
 Καὶ λυσσασμέν' ἀφρίζουν κύματ' ἄπειρα,
 Ὡς ποῦρτε φοβερός ἀνεμορούφουλας
 Καὶ τὰ πνιὰ κομμάτια κατεξέσχισε·
 Γυρίζει τότε πλώρη, παραδίνεται,
 Κι' ὅπου τὸ σπρώχνουν πάει τ' ἄγρια κύματα,
 Σὰν σκλάβος ὅπ' ἐπιάσθηκε 'ς τὸν πόλεμο
 Καὶ οἱ νικηταὶ τὸν φέρνουνε 'ς τὸν θάνατο.
 Βουδὸς ὁ Καπετάνιος τὴν μπαρκέτα του
 Συχνὰ, συχνὰ τὴν ρίχτει καὶ τὴν ἐρωτᾷ,
 Κ' ἐκεῖνὴ στερνὴ δίνει μαῦρη ἀπόκρισι·
 Κυττάζει τὸν νοστρόμο, τὸν γραμματικὸ,
 Κ' οἱ δύο τοὺς ἀπομένουν μαῦροι κι' ἄλλαλοι...
 — «Κυρὰ μ' ἀπὸ τὸ Δία, ἀχ! τὴν μάνα μου
 Λυπήσου ποῦ μ' ἐγέννησε μοναχογιό·
 Λυπήσου, Βαγγελίστρα, καὶ μιὰν ἀδελφή
 Ποῦ καρτερεῖ νὰ πᾶω νύφη νὰ γενῆ» —
 Ἐ τὴν πλώρη ἀκουμπισμένο ἔτσι δέεται
 Μὲ δακρυμένα μάτια τὸ ναυτόπουλο.
 Σὲ λίγο ὁ Καπετάνιος σιγίζει καὶ πετᾷ
 Ἐ τὸ πέλαγο τὴ χάρτα καὶ στεναζώντας,
 «Ὡμὲ παιδιὰ, φωνάζει, ἐχάθηκαμε».

Ἐ τὰς ἀμμουδιαῖς τὰς Στρίγγλαις ἐξέπεσαμε!»
 Κι' ἀμέσως τὸ καράβι νὰ καὶ σταματᾷ,
 Κι' ἀπάνουθ' ἐ τοῦ κύμα πέρας' ἄγριο!
 Τότε τὸ μαῦρο γέρνει 'ς τὸ νὰ τοῦ πλευρὸ
 Σὰν νὰ 'ταν πληγωμένο θεριὸ θάλασσης·
 Τὰ δύο τοῦ τὰ κατάρτια τρέμουν, σπαρταροῦν,
 Καὶ τὴν ψηλὴ κορφή τους τὴν 'περήφανη
 Τὴν δέρνει τὴν ὑβρίζει κύμα βάρβαρο!
 Κ' οἱ ναῦτές μας ποῦ νᾶναι, ποῦ ν' οἱ δύστυχοι;
 Τοὺς σάρωσαν, τοὺς πῆρα ἄγρια κύματα,
 Καὶ πρῶτο πρῶτο πῆραν τὰ ναυτάκι μας!
 Χρόνους τὸ καρτερεῖ μάνα κι' ἀδελφὴ,
 Μηδ' ἀδελφὴ τὸ εἶδε, μηδ' ἡ μάνα του,
 Μῆτε 'ς τὸ λείψανό του μαῦρες ἐκλαψαν...

A GIOVANNI P. MARGARI

MEDIGO ESIMIO

Per aver recuperato la smarrita salute.

Alfine i voti d' uua gente intera,
 Che ognor di benefizi ricolmasti,
 Accolti fur nella superna sfera
 E dal mortal pericolo scampasti.

Alfin respira la tua patria, altara
 Di te, che ognor cotanto l' onorasti:
 Io canto sulla lira, innanzi sera
 Negletta, il fin di giorni sì nefasti.

Ogni sesso ed età corre festiva
 Per istringerti al seno, e sul tuo viso
 Lascia un bacio e una lagrima giuliva,.

E tu gioisci nel tuo cor leale,
 Atteggiando le labbra ad un sorriso,
 Che di quel d' un gran prence assai più vale.

STEFANO MARZOCHI.

ΛΙΓΑ ΓΙΟΥΛΙΑ

ΑΦ' ΤΟ ΠΕΡΙΒΟΛΙ ΤΗΣ ΨΥΧΗΣ ΤΟΥ ΕΞΑΔΕΛΦΟΥ ΜΟΥ

ΕΠΥΡΙΔΩΝΟΣ Δ. ΤΣΑΚΑΣΙΑΝΟΥ

— «Α. πατέρα! 'ς τὴ ζωὴ μου
Δὲν ἐψεύθηκα 'ς ἐσένα,
Σὺ... καί 'ς τὴ στερνὴ σιγμῇ μου
Τέλειες ψεύτικα 'ς ἐμένα!» —

«Εἶπες κ' ἐκλείσες τὸ στόμα.
Σώτιθونه πνοὴ καὶ φῶς
Καὶ σὲ γέλαα, φῶς μου, ἀκόμα,
Μάρτυρας γιὰ σὲ κρυφός.

Τέτονον ἄγγελο νὰ κλάψω
Ἔτσι γλήγορα 'ς τὸ μνήμα;
Τέτονον ῥόδο νὰ σὲ θάψω
Μέσ' 'ς τὴ γῆ, δὲν εἶναι κρέμα;

Μαζωχτῆτε, μαζωχτῆτε
Ἐν τὸ κρεββάτι τὸ στερνό,
Μ' ἓνα στόμα ἔλοι νὰ 'πῆτε·
«Θεὸς σχωρέστο τ' ὄρφανό.»

Πάει ἀμαρτωλὸ τὸ κρένο...
Πολυαγάπησε τὴ χτίσι
Κ' ἔλεγε γιὰτὶ κ' ἐκεῖνο
Ἄγιο ἀκόμα νὰ μὴ ζήσῃ!

Κ' ἔλεγε 'ς τὰ λούλουδά του:
«Μοιζομε καὶ δὲν ἀργῶ,
Ἐν τὴν πνοὴ πικροῦ θανάτου
Γέρνω 'σάν ἐσὺ κ' ἐγώ.»

Ἐβλεπε τὰ φυλλαράκια
Ποῦ τοῦ πέφταν ἓνα, ἓνα,
Καὶ τ' ἀχνά του τὰ χεῖλάκια,
Καὶ τὰ μάτια τὰ σβυμμένα

Κλαίανε... κ' ἔλεε κάθε 'μέρα
Μ' ἑτοιμόσβυστη πνοή:

«Δὲ λυπᾶσαι, Θεῖε Πατέρα,
Τὴ μικροῦλά μου ζωὴ;»

«Ἄφες ὁ νοῦς νὰ σὲ θαυμάσῃ·
Τόσο πρόωρα ποῦ μὲ σέρνεις;
Ἐν τὴν ἀπέραντὴ Σου Πλάσι
Μόλις ἦλθα καὶ μὲ πέρνεις!» —

Καὶ τὸ ἐπῆσε! Πάει τὸ κρένο...
Κλαίψτε με κ' ἐμὲ μ' αὐτό.
Πότε θάρτομαι μ' ἐκεῖνο
Πότε κ' ἄ πο υ ἄ λ λ οῦ πετώ.

Τό-εἶδα χτὲς εἰς τ' ὄντρού μου...
Ἡ μικρὴ του ἡ ἀδελφοῦλα
Ἐφῆρε τὸν ἄγγελό μου
Ἐν τὴ γλυκεῖά τους τὴ μανούλα.

Τὸ μαρτύριο του ἡγοικοῦσε
Ἐν τὴ θερμῇ της ἀγκαλιᾷ
Καί... γιὰ μένα τὸ ῥωτοῦσε
Μὲ δακρῦδες· εχτα φιλιᾷ.

— «Κλάφτونه τὸν κακομοῖρη,
Τὸ χρυσὸ μου τὸν πατέρα·
Ἐν τῆς ζωῆς τὸ πανηγῦρι
Δὲν ἐχάρηκε μιὰ 'μέρα.»

«Ποῦ ἀγαπᾷ ὁ Θεὸς παιδεύει!»
Μοῖρα κ' Ἄπλαστος μαζί
Μὲ τὸ Χάρο νὰ παλεύῃ
Τοῦ 'χαράξανε ὄσφ ζῆ!»

Ἐν τὴν καρδιά του ἀκουμπημένο,
Καθὼς σὺ, χρυσῇ μανούλα,
Τ' ἀφῆκα κ' ἐγὼ κλαῦμένο
Τὴ στερνὴ μου ἀναπνοούλα.»

«Μῶδαλε καθὼς κ' ἐσένα
Τὴ στερνὴ μου ἔντομασιὰ
Καὶ μὲ μάτια θουρκομένα
Μ' ἔφερε 'ς τὴν ἐκκλησιά.»

«Νὰ τὸν ἐβλεπες... τί κρέμα!
Μ' ἐβλεπε νὰ καταβαίνω
Ἐν τὸ δικό σου τὸ ἔρμο μνήμα
Κ' ἔμοιαζε μὲ Σταυρωμένο!» —

Ἄσει... καὶ σβεῖ καὶ τ' ὄνειρό μου·
Ἄχ, γιὰτὶ νὰ μοῦ σβυστῇ...

14 Μαΐου 1887

Κλαίψτε μοι τὸν ἄγγελό μου,
Μὴ γιὰ ἐμένα κολαστῇ.» —

Τέτονα θὲ νὰ λήθῃ γιὰ χρόνους
Καὶ τὸ στόμα δὲ θ' ἀνοίγῃ
Ἐν τῆς 'ποῦ ἔμαθε τοὺς πόνους
Μέσ' 'ς τὰ στήθεα νὰ τοῦ πνίγῃ.

Κάπου, κάπου, 'σάν βραδυάξῃ,
Τὸ ἔρμο μνήμα θὰ φιλή,
Κατὰ τ' ἄστρα θὰ κυττάξῃ
Καὶ μὲ κάπιτο θὰ 'μιλή.

I. Γ. ΤΣΑΚΑΣΙΑΝΟΣ

ΟΥΓΟΥ ΦΩΣΚΟΛΟΥ

ΑΙ ΤΕΛΕΥΤΑΙΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ ΙΑΚΩΒΟΥ ΟΡΤΙΣ

(Μετάφρασις Γ. Κ. Σφήκα.)

(ὄρα προηγούμενον φυλλάδιον)

Ἴδου τέλος ἐγὼ ἐν εἰρήνῃ! Ὅποια ὄμως εἰρήνη; κούρασις,
νάρκωσις τάφου. Ἐπλανήθην ἀνὰ τὰ ὄρη ταῦτα. Δὲν ὑπάρχει δέν-
δρον, οὔτε καλύβη, οὔτε χόρτον. Τὸ πᾶν εἶναι πρέμα, ἀπότομοι
καὶ γυμνοὶ βράχοι· ἐδῶ δὲ καὶ ἐκεῖ πολλοὶ σταυροὶ εἰ ὅποιοι
σημειοῦσι τὸν τόπον ὅπου ἐδολοφονήθησάν τινες ὁδοιπόροι. — Ἐκεῖ
κάτω εἶναι ὁ Ρόις, χεῖμαρρος ὁ ὅποιος διαλυομένων τῶν πάγων
χύνεται ἀπὸ τῶν σπλάγγνων τῶν ἀλπεων, καὶ κατὰ μακρὸν διά-
στημα εἰς δύο διέσχισι τὰ πελώρια ταῦτα ὄρη. Παρὰ τὴν ἀκτὴν
ὑπάρχει γέφυρα συνδέουσα τὴν ἀτραπὴν. Ἐστάθην ἐπὶ τῆς γεφύ-
ρας ἐκείνης, καὶ τοὺς ὀφθαλμούς μου ἔστρεψα μέχρις ὅπου δύναται
νὰ φθάσῃ ἡ ὄρασις· μετὰ δύο δὲ σειρὰς ὑψηλοτάτων βράχων καὶ
σπηλαιῶδων κρημνῶν μόλις διακρίνονται ἐπὶ τῶν κορυφῶν τῶν ὄρε-
ων ἄλλα ὑπερκείμενα ὄρη χιόνος βυθιζόμενα ἐντὸς τοῦ οὐρανοῦ,
τὸ πᾶν δὲ λευκαίνει καὶ συγχέεται. Ἐκ τῶν χαινόντων ἐκείνων ὄ-
ρέων κατέρχεται ὀρητικῶς καὶ κυμαινόμενος ὁ βροχρῆς, διὰ δὲ
τῶν φαράγγων ἐκείνων ὄμαζ εἰς τὴν μεσόγειον. Ἐνταῦθα ἔρημος
καὶ ἀπειλητικὴ κἀθηται ἡ φύσις, καὶ ἐκ τοῦ βασιλείου της τιού-
του ἀποδιώκει πάντας τοὺς ζῶντας.

Αὐτὰ εἶναι τὰ ὄριά σου, ὦ Ἰταλία! ἀλλὰ καθ' ἐκάστην ὑπερ-
βαίνει αὐτὰ ἡ πείσμων φιλαργυρία τῶν ἐθνῶν. Ποῦ εἶναι λοιπὸν

τὰ τέκνα σου; Μόνη ἡ τῆς ὁμοιοῦς δύναμις σοὶ λείπει. Τότε ἐν-
δόξως ὑπὲρ σοῦ θὰ ἔθυσον τὴν ἀτυχῆ ζωὴν μου ἀλλὰ τί δύνα-
ται νὰ κάμῃ ὁ θραχίλων μου μόνο; καὶ ἡ φωνὴ μου μόνη; —
Ποῦ εἶναι ἡ παλαιὰ φοβερὰ δόξα σου; Ἄθλιοι ἡμεῖς καθ' ἑκάστην
ἀναμνησκόμεθα τῆς ἐλευθερίας καὶ τῆς δόξης τῶν πατέρων ἡμῶν,
αἵτινες ὅσῳ μᾶλλον ἐκλάμπουσι τόσῳ ἀποκαλύπτουσι τὴν οἰκτρὰν
μας δουλείαν. Ἐνῷ τὰς μεγαθύμους; ἐκείνας; σιὰς ἐπικαλούμεθα, οἱ
ἐχθροὶ ἡμῶν καταπκτοῦσι τοὺς τάφους των. Καὶ θὰ ἔλθῃ ἴσως
ἡμέρα καθ' ἣν χάνοντες καὶ τὰς περιουσίας καὶ τὴν διάνοιαν καὶ
τὴν φωνήν, θὰ καταστῶμεν ὅμοιοι πρὸς τοὺς δούλους τῶν ἀρχαί-
ων, ἢ θὰ μᾶς πωλῶσιν ὡς τοὺς ἀθλίους Μυζύρους; καὶ θὰ ἴδω-
μεν τοὺς κυρίους ἡμῶν ἀνοίγοντας τοὺς τάφους; καὶ ἀνορύσσοντας
καὶ εἰς τὸν ἀνεμὸν σκορπιζοντας τὴν κόκκιν τῶν Μεγάλων ἐκείνων,
ἵνα ἐκτείνωσι τὰς ἀγόνους ἀναμνήσεις; διότι σήμερον αἱ ἀρχαῖαι
ἡμῶν δόξαι αἰτία μόνον ὑπερηφανίας εἶναι πρὸς ἡμᾶς, ἀλλ' οὐχὶ
ἐξέγερσις ἀπὸ τοῦ παλαιοῦ ληθάργου.

Οὕτω κραυγάζω ὅταν ἐν τῷ στήθει μου μεθ' ὑπερηφανίας αἰσθά-
νομαι τὸ ἰταλικὸν ὄνομα, καὶ περιβλέπων ἀναζητῶ, πλὴν δὲν εὐ-
ρίσκω, τὴν πατρίδα μου. Πλὴν ἔπειτα λέγω: Φαίνεται ὅτι εἰ ἄν-
θρωποι πλάττουσι τὰς δυστυχίας των, ἀλλ' αἱ δυστυχίαι προ-
έρχονται ἐκ τῆς γενικῆς τάξεως, τὸ δὲ ἄνθρώπινον γένος μεθ' ὑ-
περηφανίας καὶ τυφλῶς δουλεύει τῷ πεπρωμένῳ. Μὴ συζη-
τῶμεν ἐπὶ τῶν συμβεβηκότων αἰῶνων τινῶν; τί εἶναι οὗτοι ὡς πρὸς
τὸ ἄπειρον τοῦ χρόνου! Ὡς; αἱ τοῦ θνητοῦ ἡμῶν βίου ὥραι, ἐνίστε
τὸ ἔκτακτων θαρύνονται συμβάντων, ἅτινα κοινὰ καὶ ἀναγ-
καῖα τοῦ ὅλου ἀποτελέσματα εἶναι. Ὁ κόσμος εἶναι εἰς ἰσοστα-
μίαν. Τὰ ἔθνη καταβροχθίζονται διότι τὸ ἐν δὲν θὰ ἠδύνατο νὰ
ὑπάρξῃ ἄνευ τῶν πτωμάτων τοῦ ἐτέρου. Ἐγὼ θεωρῶν τὴν Ἰταλίαν
ἐκ τῶν ὀρέων τούτων κλαίω καὶ φρυάττω, καὶ ἐπικαλοῦμαι ἐκ-
δίκησιν κατὰ τῶν εἰσβαλλόντων, πλὴν ἡ φωνὴ μου ἀπόλλυται
ἐν μέσῳ τοῦ ζῶντος εἰσέτι φρυαγμοῦ τοσοῦτων ματαστάντων λαῶν,
ὅταν οἱ Ῥωμαῖοι διήρπαζον τὸν κόσμον, ἐξήτουν πέραν τῶν θα-
λασσῶν καὶ τῶν ἐρήμων νέα κράτη νὰ ἐξολοθρεύσωσι, ὑβρίζον τοὺς
θεοὺς τῶν ἠττηθέντων, ἠγματούζον ἡγεμόνας; καὶ λαοὺς ἐλευθε-
ρωτάτους, μέχρις οὐ μὴ εὐρίσκοντες πλέον ποῦ νὰ βᾶψωσι δι' αἵ-
ματος τὰ ζῆση των, ἐστρεφον αὐτὰ κατὰ τοῦ στήθους των. Οὕτως
οἱ Ἰσραηλίται ἐσφαζον τοὺς εἰρηνικοὺς κατοίκους τῆς Χαναάν, οἱ
δὲ Βαβυλώνιοι ἐσυρον ἔπειτα ἐν τῇ δουλείᾳ τοὺς Ἰσραεῖς, τὰς μη-
τέρας καὶ τὰ τέκνα τῶν λαῶν τοῦ Ἰούδα. Οὕτως ὁ Ἀλέξανδρος
ἀνέτρεψε τὸ βασίλειον τῆς Βαβυλώνας, καὶ ἀφοῦ διερχόμενος κα-
τέκαυσε πᾶσαν τὴν γῆν, παρεπονείτο ὅτι δὲν ὑπῆρχεν ἄλλος κόσμος.
Οὕτως οἱ Σπαρτιάται τρίς; κατηδάφισαν τὴν Μεσσηνίαν, καὶ
τρίς; ἐδίωξαν ἐκ τῆς Ἑλλάδος τοὺς Μεσσηνίους, Ἑλληνας ὄν;

τας καὶ τῆς αὐτῆς θρησκείας καὶ ἀπογόνους τῶν αὐτῶν προγόνων,
Οὕτως ἐσπαρξάσσαντο οἱ ἀρχαῖοι Ἰταλοὶ, μέχρις οὐ κατεπόθησαν
ὑπὸ τῆς τύχης τῆς Ῥώμης. Ἀλλὰ μετ' ὀλιγίστους αἰῶνας ἡ
ὀχλοκρατία τοῦ κόσμου κατέστη λεία τῶν Καισάρων, τῶν Νερῶνων,
τῶν Κωνσταντίνων, τῶν Βανδάλων καὶ τῶν Πηλῶν. Ὅποιος κα-
πνὸς ἀνθρωπίνων πυρῶν ἐσκήλασεν τὸν οὐρανὸν τῆς Ἀμερικῆς! Ὡ,
πόσον αἷμα ἀπείρων λαῶν οἵτινες οὐτε φόβον οὐτε φθόνον ἤγειρον
εἰς τοὺς Εὐρωπαίους; ὑπὸ τοῦ ὠκεανοῦ ἤχθη ἵνα δι' ἀτιμίας μο-
λύνη τὰς ἀκτὰς ἡμῶν! Πλὴν τὸ αἷμα ἐκεῖνο θὰ ἐκδικηθῆ πο-
τε καὶ ἡ ἐκδίκησις αὐτοῦ θὰ πέσῃ ἐπὶ τὰ τέκνα τῶν Εὐρω-
παίων! Πάντα τὰ ἔθνη ἔχουσι τὰς ἐποχὰς αὐτῶν. Τυραννοῦσι σή-
μερον ὅπως ὠριμάσσωσι τὴν δουλείαν αὐτῶν αὐριον; καὶ πληρόνον-
τα δειλῶς τὸν φόρον, θὰ ἐπιβάλλωσιν αὐτῶν μίαν ἡμέραν διὰ τοῦ
πυρὸς καὶ τοῦ σιδήρου. Ἡ γῆ εἶναι δάσος θηρίων. Ἡ πείνα, οἱ
κατακλυσμοὶ καὶ ἡ πανώλης εἶναι ἐν τῇ προνοίᾳ τῆς φύσεως ὡς
ἡ ἀφορία ἀγροῦ τινος ἡ παρασκευάζουσα τὴν εὐφορίαν διὰ τὸ ἐ-
πιὸν ἔτος; καὶ τίς οἶδε; ἴσως; καὶ αἱ τοῦ κόσμου τούτου δυστυ-
χίαι παρασκευάζουσι τὴν εἰς ἄλλον τινὰ εὐτυχίαν.

Ἐν τούτοις πομπωδῶς ἀποκαλοῦμεν ἀρετὰς ὅλας ἐκεῖνας τὰς πρά-
ξεις αἰτινες συντείνουσι εἰς τὴν ἀσφάλειαν τοῦ διατάσσοντος, καὶ
εἰς τὸν φόβον τοῦ δουλεύοντος. Αἱ κυβερνήσεις ἐπιβάλλουσι δικαιο-
σύνην; ἀλλ' ἠδύνατο νὰ ἐπιβάλλωσιν αὐτὴν ἐὰν ὅπως βασιλεύσωσι
δὲν παρεβιάζον πρῶτον αὐτὴν; Ὁ φιλοδοξίας ἕνεκα διαρπάσας ὁ-
λοκλήρους ἐπαρχίας, ἐπισήμως πέμπει εἰς τὸ ἰκρίωμα τὸν ἕνεκα
πείνης ἀρπάζοντα ἕνα ἄρτον. Ὅθεν ὅταν ἡ βία κατέστρεψε πάν-
τα τῶν ἄλλων τὰ δικαιώματα, ὅπως τηρήσῃ ταῦτα εἰς ἐκείνην, ἀπα-
τῆ τοὺς ἀνθρώπους διὰ τῆς ἐπιφάσεως τοῦ δικαίου, μέχρις οὐ ἄλλη
τις βία καταστρέψῃ αὐτὴν. Ἴδου ὁ κόσμος καὶ οἱ ἄνθρωποι.

Ἐν τούτοις ἐνίστε ἐγείρονται τινες τολμηρότεροι, χλευαζόμενοι μὲν
τὸ πρῶτον ὡς φρενητιῶντες, συχιάκις δὲ ὡς κακοῦργοι κατατο-
μούμενοι; ἀλλ' ὅμως ἐὰν εὐνοῶνται ὑπὸ τῆς τύχης; ἦν ὅλος
ἰδικὴν των πιστεύουσιν, ἀλλ' ἠτίς δὲν εἶναι ἡ ἡ πανίσχυρος τῶν
πραγμάτων φορὰ, τότε οἱ ἄλλοι ὑπακούουσι καὶ φοβούνται αὐ-
τοῦς, καὶ μετὰ θάνατον τοὺς ἀποθεοῦσι. Τοιοῦτοι εἶναι οἱ ἥρω-
ες, οἱ κομματάρχαι, καὶ οἱ τῶν ἔθνων θεμελιωταί, οἵτινες ὡς ἐκ-
τῆς ἀλαζονείας αὐτῶν καὶ τῆς βλακείας τῶν ἄλλων νομίζουσι ὅτι
ἀνῆλθον τόσο ὑψηλὰ ὡς ἐκ τῆς ἰδίας αὐτῶν ἰκανότητος, εἶναι δὲ
τυφλοὶ τροχοὶ τοῦ ὥρολογίου. Ὅτε ὠριμάσῃ πλέον μὴ ἐπανόσασ-
σις ἐν τῇ σφαίρᾳ, ἐξ ἀνάγκης ὑπάρχουσι οἱ ἀρχίζοντες; αὐτὴν
ἄνθρωποι, καὶ οἵτινες διὰ τῶν κρανίων αὐτῶν σχηματίζουσι θά-
θρον τοῦ θρόνου τοῦ τελούντος αὐτῶν. Ἐπειδὴ δὲ ἡ ἀνθρώπινος γε-
νεὰ οὐτε εὐτυχίαν οὐτε δικαιοσύνην εὐρίσκει ἐπὶ τῆς γῆς, πλάττει
τοὺς θεοὺς προστάτας τοῦ ἀνίσχυρου καὶ ζητεῖ μελλούσας ἀμοιβὰς

τῶν νῦν δακρῶν. Πλὴν οἱ θεοὶ καθ' ὅλους τοὺς αἰῶνας περι-
εβλήθησαν τὰ ὄπλα τῶν κατακτητῶν, καὶ πιέζουσι τοὺς ἀνθρώ-
πους διὰ τῶν παθῶν, τῶν μινιῶν καὶ τῶν πονηριῶν τῶν θελόν-
των νὰ βασιλεύσωσι.

Λαυρέντιε, εἰξεύρεις ποῦ ζῆ ἀκόμη ἡ ἀληθὴς ἀρετὴ; εἰς ἡμᾶς
τοὺς ὀλίγους ἀνισχύρους ἢ δυστυχεῖς, εἰ; ἡμᾶς οἵτινες ἀποῦ ἐλά-
τομεν πείραν ὄλων τῶν λαθῶν, καὶ ἀποῦ ὄλας τοῦ βίου τὰς συμ-
φορὰς ἠσθάνθημεν, εἰξεύρομεν νὰ οἰκτείρωμεν καὶ νὰ βοηθῶμεν αὐ-
τάς. Σὺ, ὦ συμπάθεια, εἰσαι ἡ ἀληθὴς ἀρετὴ! ὄλαι αἱ ἄλλαι εἰ-
σὶν ἀρεταὶ τοκολυφικαί.

'Ἄλλ' ἐνῶ ἐξ ἀπόπτου θεωρῶ τὰς τρέλλας καὶ τὰς μοιραίας δυ-
στυχίας τῆς ἀνθρωπότητος, δὲν αἰσθάνομαι ἴσως ὄλα τὰ πάθη
καὶ τὴν ἀδυναμίαν καὶ τὰ δάκρυα, μόνον στοιχεῖ τῶ ἀνθρώπου;
Δὲν στεναζῶ καθ' ἐκχόστην διὰ τὴν πατρίδα μου; Δὲν λέγω δα-
κρῶν εἰς ἐμυτόν; Σὺ ἔχεις μίαν μητέρα καὶ ἓνα φίλον—σὺ ἀ-
γαπᾶς—σὲ περιμένει πλῆθος δυστυχῶν, ποῦ φεύγεις; καὶ εἰς
τίνας ἀκόμη χώρας θὰ σὲ παρακολουθήσωσιν ἢ τε ἀπιστία τῶν
ἀνθρώπων καὶ αἱ λύπαι καὶ ὁ θάνατος; ἐδῶ ἴσως πέτρης, οὐδεὶς
δὲ θὰ λάβῃ οἶκτον ὑπὲρ σοῦ· καὶ ἐν τῷ ἀτυχεῖ στήθει σου αἰ-
σθάνεσαι τὴν εὐχαρίστησιν τοῦ νὰ σὲ θρηνήσῃ τις. Περὶ πάντων
ἐγκαταλειφθεὶς δὲν ζητεῖς βοήθειαν παρὰ τοῦ Θεοῦ; δὲν σὲ ἀκούει
καὶ ὅμως ἀλοῦσα ἡ καρδιά σου ἀκουαί; πρὸς αὐτὸν ἐπενέρ-
χεται· κλίνον τὸ γόνυ, πλὴν πρὸ τῶν βωμῶν τῆς γεννητάτης σε γῆς.

Ὡ φίσις! ἔχεις ἴσως ἀνάγκην ἡμῶν τῶν δυστυχῶν, καὶ μὰς
θεωρεῖς ὡς τοὺς σκώληκας καὶ τὰ ἔντομα ἄτινα βλέπομεν μυρμη-
κιῶντα καὶ πολλαπλασιαζόμενα χωρὶς νὰ γνωρίζωσι πρὸς τί ζῶσιν
'Ἄλλ' ἐὰν ἡμᾶς ἐπροίκισας διὰ τοῦ μοιραίου ἐνστίκτου τῆς φιλοζωίας
ὥστε ὁ ἀνθρώπος νὰ μὴ πίπτῃ ὑπὸ τὸ βάρος τῶν συμφορῶν του,
καὶ ἀγογγύστας νὰ ὑποτάσσεται εἰς ὄλους τοὺς νόμους σου, διατί
νὰ μὰς δωρήσῃς τὸ ἐτι ὀλεθριώτερον τῶν δῶρων, τὸ λογικόν; Ψη-
λαφοῦμεν, οὕτως εἰπεῖν, ἀπάσας τὰς δυστυχίας ἡμῶν, ἀγνοοῦντες
πάντοτε τὸν τρόπον τῆς ἀνακουφίσεως αὐτῶν.

Διατί λοιπὸν φεύγω; καὶ εἰς τίνας ἀφειστώτας χώρας ἴπηγαίω ν'
ἀπολεσθῶ; ποῦ θὰ εὕρω τοὺς ἀνθρώπους διαφέροντας τῶν ἀνθρώ-
πων! Ἡ δὲν φαντάζομαι τὰς συμφορὰς, τὰ δεινὰ, καὶ τὴν ἐν-
δειαν, αἵτινες ἔξω τῆς πατρίδος μου με περιμένουσι; — "Ἄ ὄχι!
πρὸς σὰς θὰ ἐπανέλθω, ὦ Ἰσραὶ γαίαι, αἵτινες πρῶται ἠκούσα-
τε τοὺς κλαυθμηρισμούς μου, ὅπου τοσάκις ἀνέπαυσα τὰ κουρασμένα
ταῦτα μέλη μου, ὅπου ἐν τῇ ἀφανείᾳ καὶ τῇ εἰρήνῃ εὗρον τὰς
ὀλίγας μου τέρψεις, ὅπου ἐν τῇ λύπῃ τὰ δάκρυά μου ἐνεπιστεύ-
θην. Ἀποῦ τὸ πᾶν δι' ἐμὲ θλίψις καὶ πόνος κατέστη, ἐὰν μόνον
τὸν αἰώνιον τοῦ θανάτου ὑπνον δύναμαι ἀκόμη νὰ ἐλπίζω — σεις
μόνα, ὦ δόξη μου, θ' ἀκούσατε τὸν τελευταῖον στόνον μου, καὶ

μόνα σεις διὰ τῶν εἰρηνικῶν σκιῶν σας θὰ καλύψητε τὸ ψυχρὸν
πτῶμά μου. Θὰ με θρηνήσωσιν οἱ δυστυχεῖς ἐκεῖνοι οἱ μετέχοντες
τῶν δυστυχιῶν μου, καὶ ἐὰν πέραν τοῦ τάφου ἐπιζῶσι τὰ πά-
θη, τὸ περιαλγὸς πνεῦμά μου θὰ παραμυθῆται ὑπὸ τῶν στόνων
τῆς θεσπεσίας ἐκείνης κόρης ἣν ἐνόμιζον γεννηθεῖσαν δι' ἐμὲ, ἀλ-
λὰ τὴν ὁποίαν τὰ συμφέροντα τῶν ἀνθρώπων καὶ ἡ σκληρὰ μοῖρά
μου ἀδυσωπήτως ἀπὸ τοῦ στόθους μου ἀπέσπασαν.

(ἀκολουθεῖ)

ΗΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΜΑΤΑΡΑΓΚΑΣ

Τὸν γνωστὸν τοῦτον ἄνδρα, καίτοι ἡ ὑπηρεσία μεταφέρει
ἀπὸ τόπου εἰς τόπον καὶ αἱ οἰκογενειακαὶ μέριμναι τοῦ ἀ-
φαρπάζουσι καιρὸν καὶ οὕτως ἄνεσιν δὲν ἔχει, ἓνα, ὡς ἐ-
πιθυμεῖ καταγίνηται, εὐχ ἦττον ὁμως δὲν παύει νὰ με-
λετᾷ, τὰς Μούσας νὰ θεραπεύῃ· ἐπειδὴ γνωρίζει διὰ ἄνευ πόνου
δὲν διακρίνεται τις, διό ὁ Θῶμψων λέγει πάνυ ὀρθῶς:

*For sluggard's brow the laurel never grows.
Renown is not the child of indolent repose.*

Ἐγεννήθη τὴν 23 Αὐγούστου 1834 ἐν Ναυπλίῳ, ἐκ γονέ-
ων ἀμοτέρων Κεφαλλήνων, τοῦ μὲν ἐκ τοῦ Κάστρου Κε-
φαλληνίας τῆς δὲ ἐκ Πυλάρου. Ὁ πατὴρ αὐτοῦ ἦτο ὁ μικρό-
τερος τεσσάρων ἄλλων ἀδελφῶν, ὧν δύο ἔπεσαν ἠρωϊκῶς μα-
χομενοὶ ἐν Σκουλενίῳ τῆς Μολδαβίας, τὸ 1821 εἰς αἰχμα-
λωτισθεὶς ὑπὸ τοῦ Ἰμπερατοῦ ἐν Πελοποννήσῳ ἀπέθανε κρε-
μασθεὶς ἐν τῇ ναυαρχιδί του, ὁ ἕτερος, ὁ διὰ τὸ κάλλος καὶ
τὴν ἀνδρίαν του διασημὸς Ζαχαρίας διακριθεὶς εἰς διαφόρους
μάχας κατὰ τὸν μέγαν Ἑλληνικὸν ἀγῶνα, καὶ διασώσας ἐκ
δεβαίου θανάτου τὸν Ἀνδρέαν Μεταξᾶν, τραυματισθέντα ἐν
Λάλα, ἀπέθανε δολοφονηθεὶς ὑπὸ τῶν Ἀντικαποδιστριακῶν,
μετ' ἄλλων 17 Ἑπτανησίων ἐν Πάρῳ, ὅπου διετίλει ἐπαρχεύ-
ων. Ἐκ τῶν πέντε ἀδελφῶν μόνος διεσώθη ὁ πατὴρ τοῦ Παναγιώ-
του ἐξεληθὼν ἐκ τοῦ μεγάλου τῆς ἐθνεγερσίας ἀγῶνος μετὰ διαφύρα
ἐν τῷ σώματι τραύματα καὶ μετὰ συντετριμμένην τὴν ἀριστερὰν
χεῖρα. Ὡς μόνον ἄμοιβὴν τῶν ὑπὲρ πατρίδος μεγάλων θυ-
σιῶν του, ἔλαβε τὸν βαθμὸν τοῦ λοχαγοῦ, μικρὰν τινα προί-
κεδότησιν καὶ τὸ ἀργυροῦν τοῦ ἀγῶνος ἀριστεῖον. Νυμφευ-

Θεός τὸ 1833 τὴν θυγατέρα ἐτέρου προμάχου τῆς Ἑλλ. Ἐλευθερίας, τοῦ Βασιλείου Μακρῆ, ἐγέννησεν ἐξ αὐτῆς πολλὰ τέκνα, ὧν πρωτότοκος ὑπῆρξεν ὁ Παναγιώτης Ματαράγκας, οὗ τὴν ἀδελφὴν ἔχει σύζυγον ὁ διακεκριμένος δικηγόρος καὶ βουλευτὴς Λεβαδείας Νικόλαος Μπουφιδης.

(1) Ματαράγκας διήνυσεν τὰς σπουδὰς του ἐν ταῖς δημοσίαις ἐκπαιδευτηρίοις Ἀθηνῶν, ὅπου ἡ οἰκογένειά του εἶχεν ἀποκατασταθῆ, εὐθὺς μετὰ τὴν μεταθεσιν τῆς πρωτεύουσας ἐκ Ναυπλίου εἰς τὴν χώραν ἐκείνην τῶν μεγάλων ἀναμνήσεων. Συμμαθητὴν του ἔσχεν ἐν τῷ ἑλλην. σχολείῳ τὸν συνομηλικὰ του Ἀχιλλεῖα Παράσχου, μεθ' οὗ ἐκτοτε παρεῖχε δεῖγματα ποιητικῆς εὐφυΐας. Ἐν τινι τότε σχολικῷ διαγωνίῳ αὐτὸς μὲν ἐκρίθη ἄξιός τοῦ βαθμοῦ ἀριστα, ὁ δὲ Ἀχιλλεὺς Παράσχος ἔμεινεν ἀβαθμολόγητος, διότι ὁ διδάσκαλός των ὁ Βακαλόπουλος, ὁ κατόπιν καθηγητὴς Γυμνασίου καὶ βουλευτῆς εὐρίσκει πάντα βαθμὸν ἀπὸ τοῦ ἀνωτάτου μέχρι τοῦ κατωτάτου μὴ ἐπαρκῆ καὶ κατάλληλον εἰς τὸ διαγώνισμα τοῦ Ἀχιλλεὺς Παράσχου.

Μετὰ τὸ πέρασ τῶν ἐν τῷ ἡμετέρῳ Πανεπιστημίῳ νομικῶν καὶ φιλολογικῶν του σπουδῶν ὁ εὐμάθης Ματαράγκας διωρίσθη κατὰ τὸ τέλος τοῦ 1858 ὑπὸ τοῦ τότε ὑπουργοῦ τῶν ἐξωτερικῶν σοφοῦ Ἀλ. Ραγκαβῆ, Γραμματεὺς τοῦ Προξενίου Ἰωαννίνων. Τὴν πρώτην ταύτην Προξενικὴν θέσιν προσήνεγκεν ὁ Ραγκαβῆς εἰς τὸν ἰκανὸν Ματαράγκαν, εὐχὴ κατὰ συνέπειαν βουλευτικῶν ἀπαιτήσεων ἢ ἀτομικῶν προσλιπαρίσεων, ἀλλὰ εἰκεῖα βουλήσει ἐκτιμῶν ἰδίως τὰ ποιητικὰ προσόντα τοῦ τότε νέου οὗ ὡς εἰσηγητῆς κατὰ τὸν βάλειον διαγωνισμὸν τοῦ 1756 ἐπήνεσε τὰ ὑπὸ τὸν τίτλον «Νεανικὰ Ἀθῦρματα» ὑποβληθέντα λυρικά αὐτοῦ ποιήματα, ἐν εἰς εὐρεν «Ἀνακρεόντιον χαρὶν, δύναμιν φαντασίας καὶ πρωτοτυπίας». Ἐν ταῖς πειρήμασι τούτοις συμπεριλαμβάνετο καὶ τὸ πρὸς τοὺς Ἡπειρώτας, ὅπερ ἐδημοσιεύθη ἀνωνόμως τὸ 1860 ὑπὸ τῆς τότε διασημοτέρας ἐφημερίδος «Ἐλπίδος», ἣν ἐξέδιδεν ὁ Κωνστ. Λεβίδης, ὅστις ἀγνοῶν ἐντελῶς τὸν ποιητὴν δὲν ὠκνησε νὰ γράψῃ ὅτι τὸ ποίημα τοῦτο θεώρει ἀνώτερον πάντων μέχρι τότε δημοσιευθέντων ἑλληνικῶν ποιημάτων.

Ἐξ Ἰωαννίνων ὡς Γραμματεὺς Προξενίου μετετέθη εἰς Λάρισσαν, ἐκεῖθεν εἰς Κωνσταντινούπολιν καὶ εἶτα εἰς Μελίτην ἔνθα

ἐπὶ τέσσαρα ὄλα ἔτη διηύθυνε τὸ Ἑλλ. Προξενεῖον, σπουδάζων ἐν ταύτῳ ἐν τῷ ἐκεῖ Λυκεῖῳ τὴν Λατινικὴν καὶ Ἰταλικὴν.

Ἀφαιρεθέντος τοῦ μισθοῦ τοῦ Προξενίου Μελίτης, προήχθη εἰς ὑποπρόξενον Τραπεζοῦντος, κατὰ τὸ 1865, καὶ μετὰ ἐν ἔτος προεβιβάσθη εἰς Πρόξενον Ἰωαννίνων, ὅπου δὲν μετέβη, μὴ ἐκδοθέντος αὐτῷ ἐκτελεστηρίου ὑπὸ τῆς Πύλης, εἰς τὴν, ὑπὸ τινῶν δειλῶν, ἵνα μὴ εἴπωμεν ἄλλο, ὁμογενῶν ἐχαρακτηρίσθη ὡς ἄνθρωπος ἐπαναστατικῶν φρονημάτων. Τούτου ἕνεκα διέμεινε μέχρι τέλους τῆς Κριτικῆς ἐπαναστάσεως ἐν Τραπεζοῦντι ἔνθα κατέλιπε μνήμην τοῦ μάλλον τιμίου καὶ φιλοπάτριδος ὑπαλλου ἐνθουσιασαντος εἰς τοιοῦτον βαθμὸν τὰ λείψανα τοῦ ἐκεῖ ἑλληνισμοῦ, ὥστε καὶ 1200 περίπου ὄθωμ. λίρας, ἐκ τοῦ ὑστερήματός των, ν' ἀποστειλῶσιν εἰς τὴν ἐπιτροπὴν ὑπὲρ τοῦ Κρητικοῦ ἀγῶνος καὶ φορτίον ὀλόκληρον ὀσπρίων, καὶ νὰ δηλώσωσιν ὅτι ἂν ὁ ἀγὼν ἐπεξετείνετο ἤθελον προσφέρει καὶ αὐτὰ τὰ κοσμήματα τῶν συζύγων καὶ θυγατέρων καὶ πᾶσαν τὴν ἄλλην περιουσίαν. Δυστυχῶς ἀτυχῆς πρωτόκολλον ὑπέβαλε τοὺς ἥρωας τῆς Ἰῶνης εἰς τὸν Τουρκικὸν ζυγόν, ὃν ἐκ τῶν κεφαλῶν του ἀπέριψαν. Θεωρηθεὶς τότε ὑποπτος ὑπὸ τῆς Πύλης δὲν ἐπέστρεψεν εἰς τὴν θέσιν του μετὰ τὴν ἀνανέωσιν τῶν σχέσεων, ἀλλ' ἔμεινεν ἐν Κωνσταντινουπόλει, ὅπου ἡ φοβερὰ κατὰ τὸ 1870 πυρκαϊὰ τοῦ Πέραν τὸν ἔρριψεν εἰς τὰς ὁδοὺς, ἀπετεφρώσασα καὶ τὸ ἔσχατον τῆς οἰκογενείας του ἔνδυμα καὶ πρᾶγμα. Εὐτυχῶς φιλάνθρωπος καὶ φιλόμουσος εἰκογένεια ἡ τοῦ Κυρ. Εὐαγ. Βαλτατζῆ, τῆ συστάσει τοῦ τότε ἐν Κωνσταντινουπόλει ἡμετέρου Πρέσβευος, γνωστοῦ Ἀλεξ. Ραγκαβῆ, προσῆλθεν ἀρωγὸς τῷ ἀτυχεῖ ποιητῇ, εἰς ἐν ἐπεδαψίλευσε πᾶσαν συνδρομὴν καὶ προστασίαν. Μετὰ δύο ἔτη διωρίσθη Πρόξενος Σερρών, κατόπιν Ἰόνης καὶ Πόρτ Σαῖτ, ἔνθα ὑπέστη μεγίστας οἰκογενειακὰς συμφορὰς. Ἐκ Πόρτ Σαῖτ μετετέθη εἰς Φιλιππούπολιν, ὅπου δὲν μετέβη ἕνεκα τῶν κατὰ 1877 πολιτικῶν ἀνωμαλιῶν. Ἐκ Φιλιππουπόλεως εἰς Ἀργυροκάστρον, Δέλβινον καὶ Ἀγίους Σαράντα, ὅπου παρέστη εἰς τὴν ἐξέγερσιν τῶν χριστιανῶν καὶ εἶδε τὰς μάχας τῶν ἐν Λυκουρίῳ ἐπαναστατῶν καὶ συνετέλεσεν ἵνα μὴ ὑπογραφῶσιν αἱ ἀποκρούουσαι τὴν εἰς τὴν Ἑλλάδα προσάρτησιν τῆς Ἡπείρου ἀναφοραὶ, ἃς μετὰ τὸ οἰκτρὸν πέρασ τῆς ἐπαναστάσεως, ἐνῆργει ἡ Τουρκία, ἵνα υποβάλλῃ εἰς τὸ ἐν Βερολίῳ συνέδριον. Ἀναβὰς εἰς Λυκούσιον μετὰ τὴν καταστροφὴν ἐπυροβο-

λήθη άνεπιτυχώς υπό τινος Τουλκαβανού άναζητούντος θησαυρούς έν τοίς καπνίζουσιν έρειπίοις!

Διωρίσθη έπειτα διευθυνών τό προξενείον Καβάλλας τής Μακεδονίας όπόθεν μετετέθη είς τό έν Βραίλα, ένθα έφανη ώφέλιμος, αλλά πρός ζήμια τών εκεί Έλλήνων, μετετέθη είς Χίον ένθα από 20 περίπου μηνών διαμένει, έπαξίως άντιπροσωπεύων τήν Ελλάδα.

Κατά τό 1868 υπέβαλεν είς τόν του έτους εκείνου Βουτσιναίον ποιητικόν διαγωνισμόν, δευτέραν συλλογήν Λυρικών ποιημάτων, υπό τήν τίτλον Ποιητικοί Έμπνευσεις, ήτις έν τώ είδει της έπρωτευσε και υπερεπηνήθη, είσηγούντος του άειμνήστου Θεόδ. Όρφανίδου, όστις δέν είδιστασεν νά είπη ότι άληθή ποιητικήν έμπνευσιν και πρωτοτυπίαν είς μόνην τήν Συλλογήν ταύτην εύρισκαν. Κατά τό 1870 είς τόν αυτόν Βουτσιναίον διαγωνισμόν υπέβαλεν έτέραν Λυρικήν Συλλογήν υπό τόν τίτλον «Φαντασία και Καρδια» ήτις συναγωνισθεΐσα πρός 46 πειήματα διαφόρων είδών, ών τινα άνήκον είς τούς έπιφανεστέρους τών ήμετέρων ποιητών, ήξιώθη του πρώτου έπαΐνου, εύδενός βραβευθεντος.

Έξείδωκε δύο πολυτίμους τόμους ποιήσεων, ών, ό μέν περιέχει ώρατα έρωτικά και ό δε ίδίως πατριωτικά μεστά άγνης φιλοπατρίας. Τό ιδανικόν του λογίου τούτου ποιητού είνε ή πατήρ και ή άπελευθέρωσις τών δούλων αδελφών. Η άρετή ούτη συσταίνει τήν Μοϋσαν του. Κατά καιρούς είς φυλλάδια έξείδωκε ποιηματια. Πλείστας ποιήσεις αξιολογους είς Περιοδικά και Εφημερίδας έδημοσίευσεν. Έκ του Νεοελληνικού Παρνεσσου, εκλέξας άνθη τινά, έχρισεν αυτά είς όγκώδη τόμον είς τό κοινόν. Έμμέτρως μεταφράσας τήν Κόλασιν του Δάντου, μόνον δυο άσματα, μετά καλού προλόγου, έν τώ έν Λειψία εκδομένω αξιολόγω περιοδικώ «Εσπέρω», έδημοσίευσε. Τήν όλην μετάφρασιν έλπίζομεν τάχιστα νά δημοσιευθή. Είς τόν πεζόν λόγον έδημοσίευσεν άρκετά, ίδίως ως άνταποκριτής εφημερίδων και συντακτης κυρίων άρθρων, πρό πάντων τής έν Κωνσταντινουπόλει εφημερίδος «Κωνσταντινούπολις», ής επί έτος σχεδόν διετέλεσε συντάκτης, ότε κατά τό 1874 τόν διεδέχθη ό κ. Ίάλεμος.

Ουχι όλίγα είνε του πολυτίμου τούτου άνδρός τά άνέκδοτα έμμετρα έργα έν είς τά είδύλλια του Βιργιλίου.